

MIEJSKI URZĄD PRACY
W PŁOCKU

Badanie sytuacji bezrobotnych kobiet na płockim rynku pracy (edycja 2018) poprawione*

Płock, czerwiec 2018 r.

WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie zawiera wyniki badania ankietowego zrealizowanego przez Miejski Urząd Pracy w Płocku.

Badanie przeprowadzono w okresie kwiecień – maj 2018 r. na grupie 50 bezrobotnych kobiet zarejestrowanych w MUP w Płocku.

Celem badania była diagnoza sytuacji bezrobotnych kobiet, w tym przede wszystkim poznanie przyczyn utraty pracy (jeżeli taka nastąpiła) oraz motywów, jakimi ankietowane kierowały się rejestrując się w urzędzie. Na podstawie dostarczonych odpowiedzi ocenie poddana została również sytuacja materialno-finansowa respondentek.

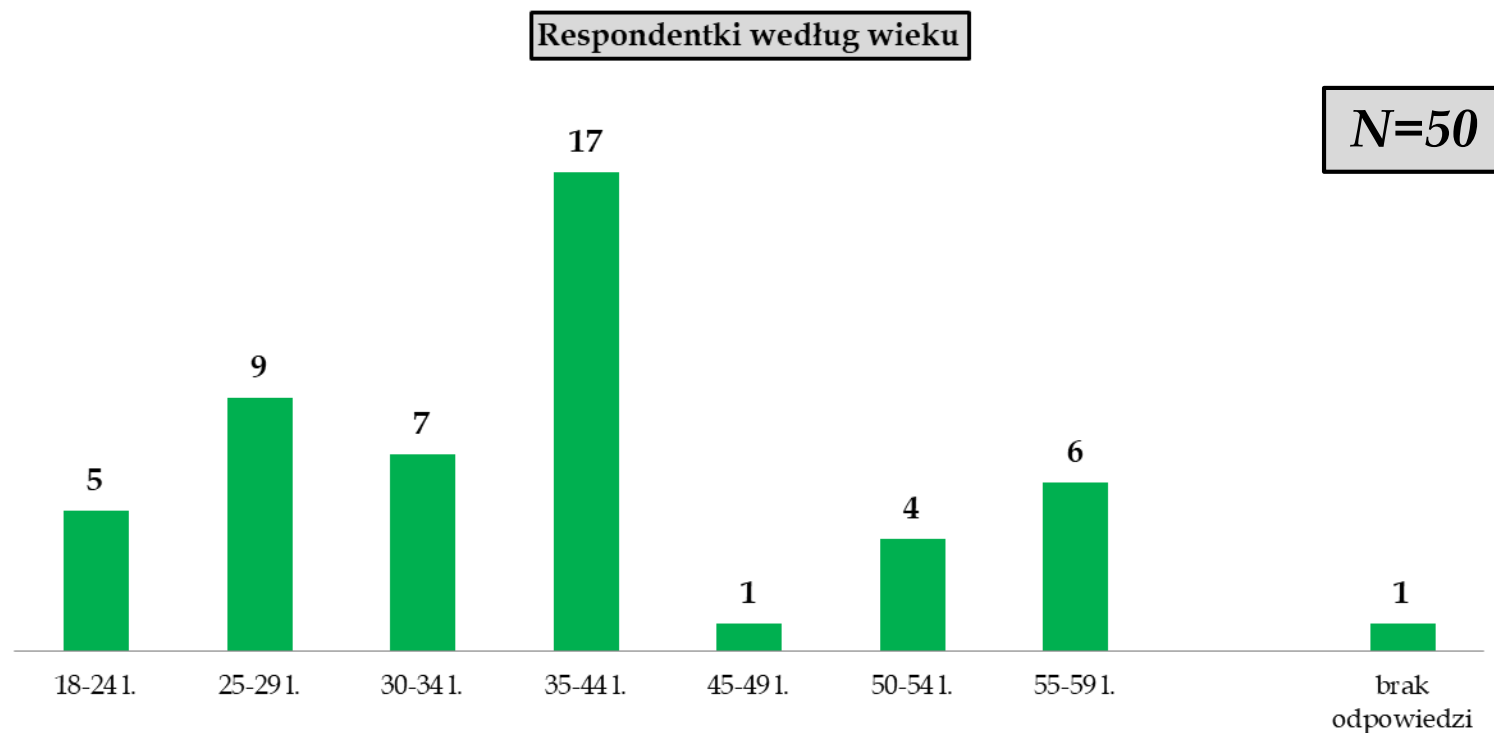
Badanie miało charakter krótkiej ankiety rozpowszechnionej wśród losowo wybranych kobiet przez doradców zawodowych (35 ankiet) i pośredników pracy (15 ankiet).

Kwestionariusz składał się z kombinacji 9 pytań zamkniętych i półotwartych oraz pola „uwagi”. W jednym z pytań możliwe było udzielenie więcej niż 1 odpowiedzi i wówczas nie zachodziły zgodności matematyczne w sumowaniu wyników.

Analizując poniższe wyniki należy mieć na uwadze to, iż udzielane odpowiedzi były subiektywnym stanowiskiem wąskiej grupy uczestników badania i w związku z tym nie prezentują opinii wszystkich osób bezrobotnych zarejestrowanych w Miejskim Urzędzie Pracy w Płocku.

Miejski Urząd Pracy w Płocku

Pod względem wieku w badaniu przeważały kobiety z grupy wiekowej 30-44 l. (48%) oraz 18-29 l. (28%). Średnio co piąta ankietowana była w wieku 45+ (22%). Jedna kobieta nie udzieliła odpowiedzi (2%).

Co czwarta ankietowana kobieta legitymowała się **wykształceniem wyższym** (24%). Ukończenie studiów zadeklarowały wyłącznie kobiety w grupie wiekowej 25-44 l.

Na drugim miejscu uplasowały się respondenci z **wykształceniem gimnazjalnym i niższym** (22%) z tym, że wykształcenie gimnazjalne zadeklarowała tylko 1 kobieta w wieku 18-24 l., a pozostałe legitymowały się wykształceniem podstawowym. Były to kobiety w wieku 25-44 l. oraz 50-59 l.

Wykształceniem średnim zawodowym legitymowała się średnio co piąta osoba (20%), głównie w wieku 30-44 l. oraz 55-59 l. i 18-24 l.

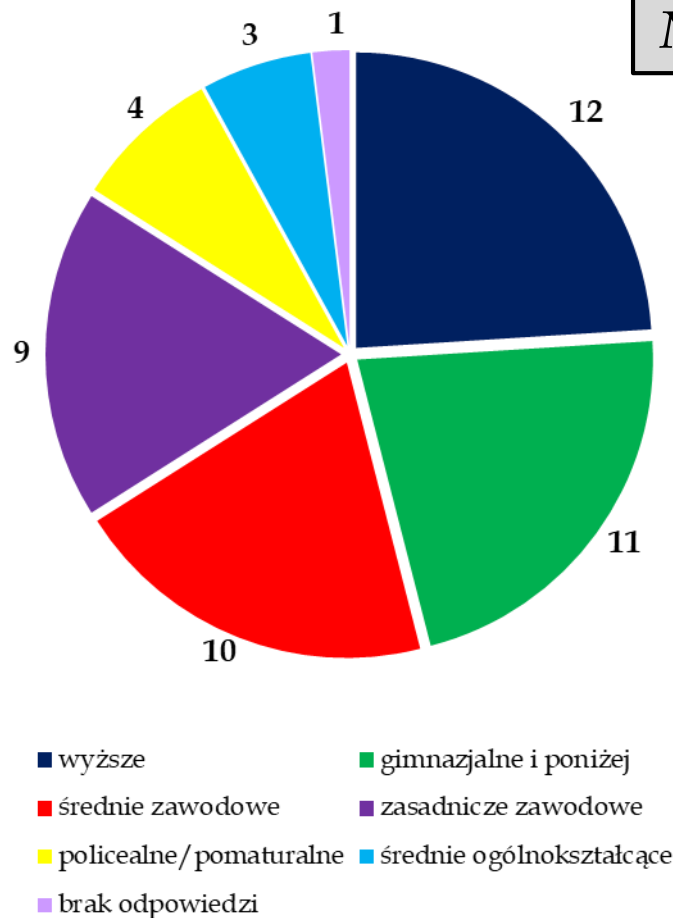
Zasadniczą szkołę zawodową ukończyło 18% badanych w wieku 25-29 l., 35-44 l. oraz 50-59 l., z kolei **wykształcenie policealne/pomaturalne** odebrało 8% respondentek (w wieku 18-29 l. oraz 50-54 l.).

Najmniej kobiet w grupie badanych legitymowało się **wykształceniem ogólnokształcącym** (6%). Były to kobiety z grupy wiekowej 18-24 l., 35-44 l. oraz 45-49 l.

Kobieta, która nie udzieliła odpowiedzi w pytaniu o wiek, pominęła również odpowiedź na pytanie o wykształcenie (2%).

Respondentki według wykształcenia

N=50

Na pytanie dotyczące posiadania potomstwa, zdecydowana większość respondentek odpowiedziała twierdząco (41 kobiet, tj. 82%). Pozostałe zadeklarowały brak posiadania dzieci (9 kobiet, tj. 18%), przy czym były wśród nich zarówno kobiety z młodszymi, jak i starszymi grupami wiekowymi – tj. 18-29 l. (4 kobiety), 30-44 l. (3 kobiety) i 55-59 l. (2 kobiety). Matki zostały dodatkowo zapytane o to, czy są osobami samotnie wychowującymi dzieci (TAK – 29,27%, NIE – 65,85%) oraz o to, ile dzieci posiadają.

Czy posiada Pani dzieci?	
TAK	41
NIE	9
Ogółem	50

N=50

Czy jest Pani osobą samotnie wychowującą dziecko/dzieci?	
TAK	12
NIE	27
brak odpowiedzi	2
Ogółem	41

N=41

Ile dzieci Pani posiada?					
		liczba dzieci	liczba kobiet	% ogółu	% odpowiedzi na TAK
TAK	1 dziecko	16	16	32%	39,0%
	2 dzieci	15	15	30%	36,6%
	3 dzieci	8	8	16%	19,5%
	4 dzieci i więcej	2	2	4%	4,9%
	Ogółem	41	41	82%	100%
NIE posiadam dzieci		9	9	18%	x
Ogółem		50	50	100%	100%

Potomstwo kobiet, które zadeklarowały posiadanie jednego dziecka, to w większości najmłodszy mieszkańcy miasta, tj. dzieci w wieku od 1 do 5 lat (56,25%) oraz dzieci w wieku szkolnym, tj. od 6 do 14 lat (31,25%). Pozostałe 12,5%, to dzieci w wieku 20 lat i więcej.

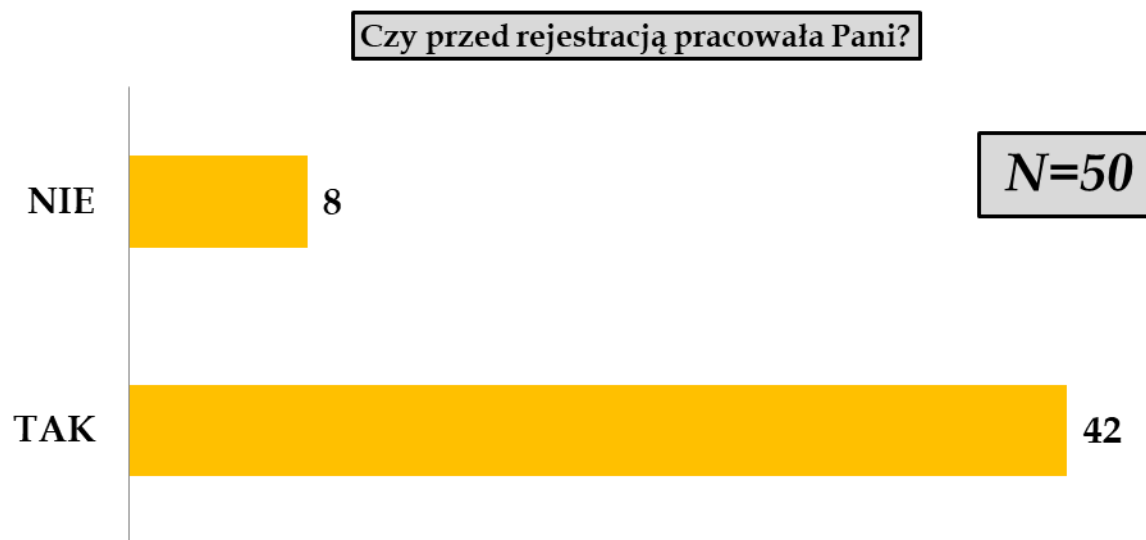
Kobiety posiadające dwójkę dzieci najczęściej deklarowały, że ich pierwsze (starsze) dziecko jest w wieku od 15 do 19 lat, a drugie od 6 do 14 lat (26,7%). Co piąta wskazała na przedział wiekowy 6-14 lat dla pierwszego i 1-5 lat dla drugiego dziecka (20%). Tyle samo zadeklarowało, że zarówno pierwsze, jak i drugie dziecko jest w wieku 20 lat i więcej (20%). Dwie matki określiły przedział wiekowy 6-14 lat dla obojga dzieci (13,3%), a pozostałe wskazały na: 20 lat i więcej dla pierwszego oraz 6-14 lat dla drugiego dziecka (6,7%), od 15 do 19 lat dla obojga latorośli (6,7%) oraz od 1 do 5 lat dla starszego i do roku dla młodszego dziecka (6,7%).

Połowa kobiet wychowujących trójkę dzieci przyznała, że ich najstarsza latorośl jest w wieku 6-14 lat (50%), przy czym tylko jedna wskazała ten przedział wiekowy również dla pozostałej dwójki dzieci. Kolejna określiła wiek 6-14 lat także dla drugiego dziecka, ale dla trzeciego wskazała już wiek od 1 do 5 lat. Dwie kolejne z tej grupy określiły wiek średniego dziecka na od 1 do 5 lat, a najmłodszego na (odpowiednio) do roku oraz od 1 do 5 lat.

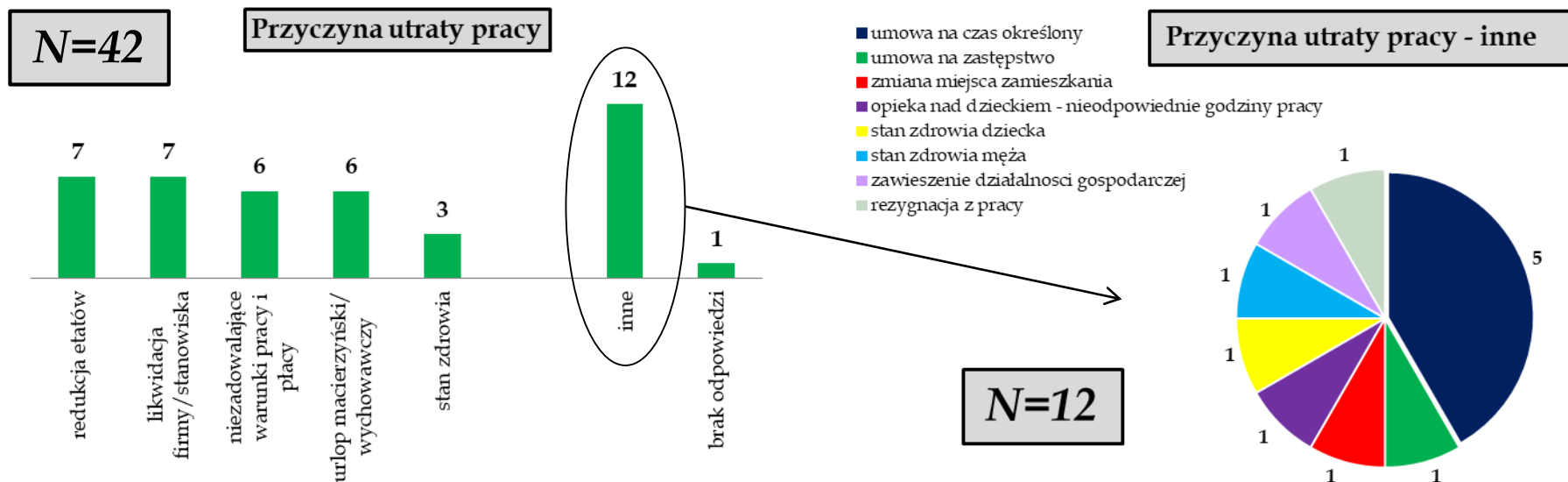
Co czwarta matka trójki dzieci wskazała na 15-19 lat dla pierwszego oraz 6-14 lat dla drugiego i trzeciego dziecka (25%). Tyle samo kobiet (25%) zadeklarowało, że ich najstarsze potomstwo ma 20 lat i więcej, przy czym jedna z pań wskazała ten przedział wiekowy również dla średniego (a wiek 15-19 lat dla najmłodszego dziecka), a kolejna – od 15 do 19 lat dla drugiego i trzeciego.

Obie panie, które zadeklarowały posiadanie czwórki dzieci określiły dla nich ten sam przedział wiekowy, tj. 20 lat i więcej dla pierwszej trójki i od 15 do 19 lat dla najmłodszego dziecka.

Kolejne pytanie kwestionariusza dotyczyło tego, czy ankietowane kobiety pracowały przed rejestracją w urzędzie, a jeśli tak, to jaka była przyczyna utraty pracy. Większość odpowiedziała twierdząco (42 kobiety, tj. 84%). Pozostałe 16% (8 kobiet) nie pracowało, przy czym były wśród nich zarówno kobiety z młodszych, jak i starszych grup wiekowych – tj. 18-29 l. (3 kobiety), 30-44 l. (3 kobiety) i 55-59 l. (2 kobiety).

Pytanie o przyczyny utraty pracy miało charakter półotwarty, tzn. respondentki mogły wybierać z zaproponowanych wariantów lub wpisać własną odpowiedź - 28,5% skorzystało właśnie z takiej możliwości. Wśród innych przyczyn wymieniały najczęściej zakończenie umowy w związku z upływem czasu, na który została zawarta (umowa na czas określony/umowa na zastępstwo - 50%) oraz stan zdrowia członka rodziny (dziecka/męża - 16,7%). Pozostałe (pojedyncze) odpowiedzi dotyczyły: zmiany miejsca zamieszkania (8,3%), nieodpowiednich godzin pracy w związku z opieką nad dzieckiem (8,3%), zawieszenie działalności gospodarczej (8,3%), czy rezygnacji z pracy (8,3%).

Odpowiedzi na pytanie o cel rejestracji w urzędzie pracy podzielono na te, w których respondentki określiły tylko jeden cel rejestracji (35 kobiet, tj. 70% ankietowanych) i te, w których wymieniały kilka odpowiedzi (15 kobiet, tj. 30% ankietowanych).

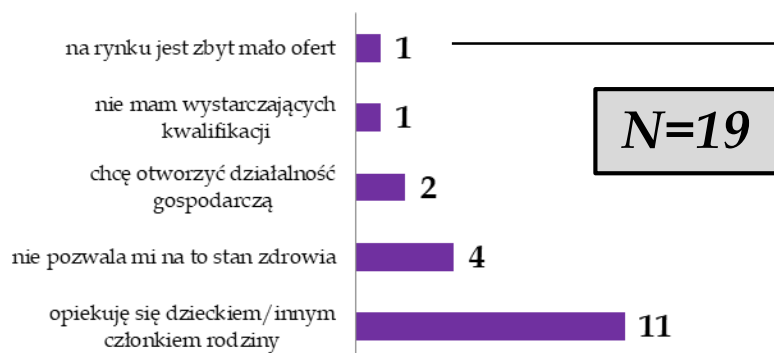
Co do zasady, w obu przypadkach **najliczniej wskazywaną była odpowiedź „chęć skorzystać z ubezpieczenia”**. Taki cel rejestracji wskazała ponad połowa badanych kobiet udzielających 1 odpowiedzi (51,4%) oraz blisko $\frac{3}{4}$ badanych kobiet udzielających więcej niż 1 odpowiedzi (73,3%). **Na drugim miejscu znalazła się „chęć skorzystania z usług rynku pracy”** – ten wariant zaznaczyło 22,9% ankietowanych z pierwszej i 73,3% ankietowanych z drugiej grupy.

Cel rejestracji w urzędzie pracy	ŁĄCZNIE*	w tym	
		Liczba kobiet, które udzieliły 1 odpowiedzi	Liczba kobiet, które udzieliły więcej niż 1 odpowiedzi*
Chcę skorzystać z usług rynku pracy	19	8	11
Chcę otworzyć własną działalność gospodarczą	6	4	2
Chcę skorzystać ze stażu u pracodawcy	6	2	4
Chcę wrócić na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka	5	1	4
Chcę skorzystać z ubezpieczenia	29	18	11
Inne	2	1	1
Trudno powiedzieć	1	1	0
Ogółem	50	35	15

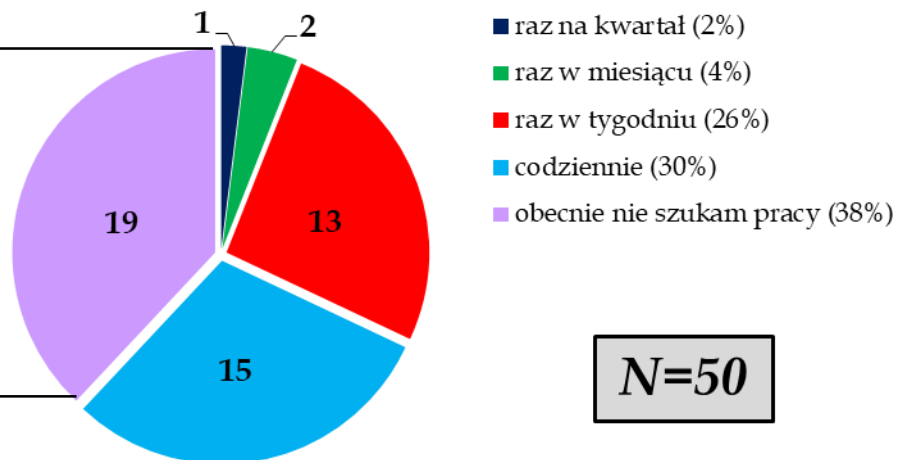
* UWAGA: wartości z kol. 1 i 3 nie sumują się na wartość ogółem.

W kolejnym pytaniu respondentki poproszono o określenie intensywności, z jaką poszukują pracy lub wskazanie powodu, dla którego tego nie robią. Badanie pokazało, że **znaczna część ankietowanych kobiet rzeczywiście obecnie nie szuka pracy (38%)**, za dwie główne przyczyny podając opiekę nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny (57,9%) oraz zły stan zdrowia (21%). Na kolejnych miejscach znalazły się: plany związane z rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej (10,5%), niewystarczające kwalifikacje zawodowe (5,3%) oraz zbyt mało odpowiednich ofert pojawiających się na rynku pracy (5,3%).

Dlaczego nie szuka Pani pracy?

Proszę określić intensywność poszukiwania pracy

Co piąta ankietowana kobieta **nie jest jedyną osobą bezrobotną w gospodarstwie domowym** bez względu na ilość osób żyjących w tym gospodarstwie (20%), ale co ciekawe, większość z nich nie korzysta przy tym ze świadczeń z pomocy społecznej (70% wobec 30% korzystających). Z pomocy MOPS nie korzysta również większość respondentek, które zadeklarowały, że **są jedynymi osobami bezrobotnymi w ich gospodarstwie domowym** (58,9% wobec 38,5% korzystających).

Jedna kobieta, która przyznała, że jest jedyną osobą bezrobotną w gospodarstwie domowym pominęła jednocześnie odpowiedź na pytanie, czy korzysta z pomocy MOPS (2,6%), a kolejna – ujawniła, że owszem korzysta ze świadczeń z pomocy społecznej, ale równocześnie nie określiła ile osób bezrobotnych żyje w jej gospodarstwie domowym.

Czy jest Pani jedyną osobą bezrobotną w Pani gospodarstwie domowym?

TAK
39 kobiet
tj. 78%

NIE
10 kobiet
tj. 20%

BRAK ODPOWIEDZI
1 kobieta
tj. 2%

Czy korzysta Pani
ze świadczeń
z pomocy społecznej?

Czy korzysta Pani
ze świadczeń
z pomocy społecznej?

Czy korzysta Pani
ze świadczeń
z pomocy społecznej?

TAK
15K
38,5%

NIE
23K
58,9%

brak odp.
1K
2,6%

TAK
3K
30%

NIE
7K
70%

TAK
1K

Kobiety korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej (łącznie 19 kobiet) zapytano dodatkowo o to, czy wsparcie MOPS ma bezpośrednie przełożenie na poprawę ich sytuacji życiowej.

Zdecydowana większość ankietowanych odpowiedziała twierdząco (TAK - 68,4%), jednocześnie „raczej dobrze” oceniając swoją aktualną sytuację materialno-finansową (46,1% wobec 38,5% ocen „ani dobrze ani źle” i 15,4% ocen „raczej źle”).

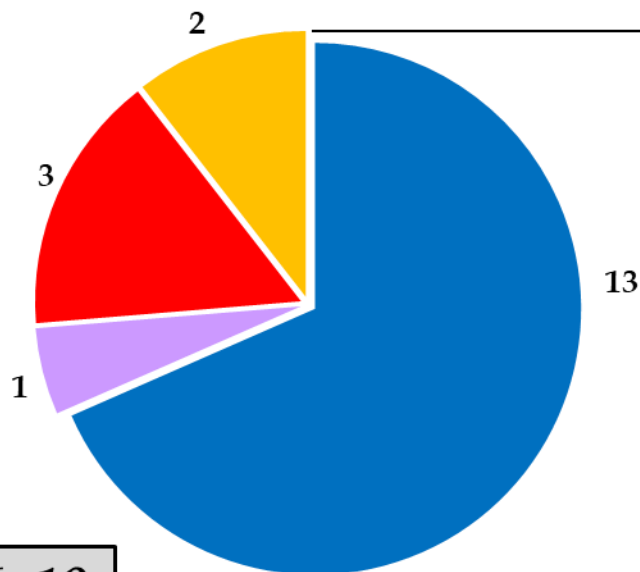
Tylko jedna badana kobieta nie zauważyła znaczącej korelacji między otrzymywanym wsparciem z pomocy społecznej a poprawą jej sytuacji życiowej (NIE - 5,3%). Jednocześnie respondentka swoją aktualną sytuację finansową oceniła na „ani dobrze ani źle”.

Kilka kobiet nie umiało osądzić czy wsparcie MOPS ma wpływ na poprawę ich sytuacji życiowej (odpowiedź „trudno powiedzieć” - 15,8%), równocześnie dość ostrożne oceniając swoją obecną sytuację materialną (66,7% ocen „ani dobrze ani źle” wobec 33,3% ocen „raczej źle”).

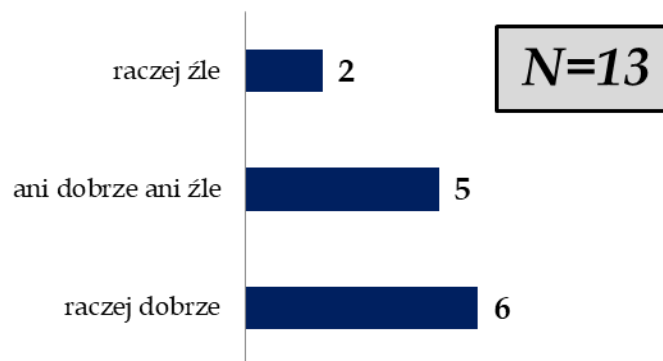
Co dziesiąta ankietowana bezrobotna nie udzieliła odpowiedzi (10,5%).

Czy wsparcie MOPS ma bezpośrednie przełożenie na poprawę Pani sytuacji życiowej?

- TAK (68,4%) ■ NIE (5,3%)
- trudno powiedzieć (15,8%) ■ brak odpowiedzi (10,5%)

Jak ocenia Pani swoją aktualną sytuację materialno-finansową?

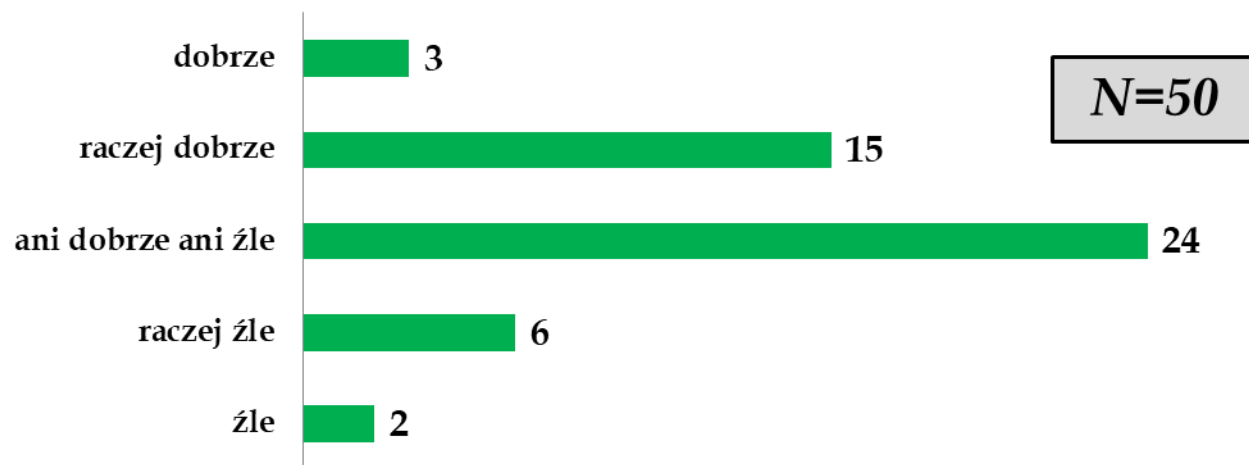
N=19

N=13

Prośba o ocenę aktualnej sytuacji materialno-finansowej skierowana była zresztą do całej populacji bezrobotnych kobiet objętych badaniem.

Wyniki pokazują, że średnio co druga ankietowana kobieta jest raczej ostrożna w ocenie – 48% (odpowiedź „ani dobrze ani źle”), podczas gdy więcej niż co trzecia sądzi, że jej obecne warunki bytowe są raczej dobre lub dobre (łącznie 36%). Pozostałe 16% respondentek ocenia je raczej źle lub źle.

Jak ocenia Pani swoją aktualną sytuację materialno-finansową?

PODSUMOWANIE

Populacja kobiet objętych badaniem (50 K) stanowiła blisko 2% populacji wszystkich bezrobotnych kobiet zarejestrowanych w Miejskim Urzędzie Pracy w Płocku w końcu okresu, w którym przeprowadzono badanie (odpowiednio: kwiecień – 2.764 kobiety i maj – 2.708 kobiet). Co do zasady, ich wiek i wykształcenie w dużym stopniu również odpowiadały strukturze ogółu zarejestrowanych kobiet.

Większość ankietowanych zapewniła o posiadaniu dzieci (82%), ale mniej niż co trzecia z nich wychowywała je samotnie (29,27%). Najsilniejszą grupę stanowiły matki wychowujące jedno dziecko (32%), a posiadanie czwórki dzieci zadeklarowały tylko nieliczne (4%). Największą populację dzieci stanowiły te w wieku od 6 do 14 lat (35,9% wszystkich dzieci), średnio co czwarte było w wieku 20 lat i więcej (23,1%), a co piąte – od 1 do 5 lat (21,8%). Dzieci w wieku od 15 do 19 lat stanowiły 16,7%, a najmłodsze (do roku) – pozostałe 2,5%.

Okazuje się, że macierzyństwo mogło mieć w przypadku respondentek pewne przełożenie na ich sytuację zawodową. Spośród osób, które pracowały przed rejestracją w urzędzie pracy, 83,3% posiadało dzieci (35 z 42 kobiet), z czego 17,1% (6 kobiet) jako przyczynę utraty pracy wskazało wprost urlop macierzyński/wychowawczy, a 5,7% (2 kobiety) - inne przyczyny związane z opieką (m.in. zły stan zdrowia dziecka). Jednocześnie do innych przyczyn straty zatrudnienia w przypadku matek zaliczały się: likwidacja firmy/stanowiska (17,1%), redukcja etatów (14,3%), niezadowolające warunki pracy i płacy (14,3%), upływ czasu, na jaki umowa została zawarta (14,3%) oraz pozostałe, m.in. stan zdrowia, przeprowadzka, zawieszenie działalności (17,2%).

W przypadku kobiet nieposiadających dzieci, ale pracujących przed rejestracją w urzędzie pracy (7 z 42 kobiet, tj. 16,7%) przyczynami utraty zatrudnienia były odpowiednio: redukcja etatów (28,6%), stan zdrowia (28,6%), niezadowalające warunki pracy i płacy (14,3%), likwidacja firmy/ stanowiska (14,3%) oraz umowa na zastępstwo (14,3%).

Ponad połowa badanych zarejestrowała się w MUP w Płocku z uwagi na możliwość uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego (29 z 50 kobiet, tj. 58%), z czego ponad 62% (18 z 29 kobiet) wskazało tylko taki cel rejestracji. Więcej niż co trzecia ankietowana (19 z 50 kobiet, tj. 38%) chciałaby skorzystać z usług rynku pracy, z czego 42% (8 z 19 kobiet) zarejestrowało się tylko w tym celu. Ze stażu u pracodawcy chciałoby skorzystać 12% respondentek (6 z 50 kobiet) i tyle samo ma w planach rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Co dziesiąta kobieta chce z kolei wrócić na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka (5 z 50 kobiet, tj. 10%).

Jednocześnie, w chwili badania 38% ankietowanych nie poszukiwało pracy (19 z 50 kobiet) argumentując bierność w tym względzie koniecznością opieki nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny (57,9%) oraz złym stanem zdrowia (21%). Z formalnego punktu widzenia kobiety te nie wyczerpują zatem ustawowej definicji osoby bezrobotnej *zdolnej i gotowej do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub w danej służbie albo innej pracy zarobkowej* (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – tj. Dz. U z 2017 r. poz. 1065 z późn. zm.), jednak z uwagi na anonimowy charakter badania informacja ta nie wpłynie na ich status.

Pozostałe respondentki poszukują pracy znacznie częściej – poczynając od „raz na kwartał” (2%) i „raz w miesiącu” (4%), poprzez „raz w tygodniu” (26%), aż po „codziennie” (30%).

Ponad $\frac{3}{4}$ badanych kobiet pozostaje jedyną osobą bezrobotną w gospodarstwie domowym (78%), można zatem przypuszczać, że są na utrzymaniu pozostałych członków rodziny tym bardziej, że 58,9% z nich nie korzysta ze wsparcia pomocy społecznej, a jednocześnie co trzecia „raczej dobrze” lub „dobrze” ocenia swoje obecne warunki bytowe (33,3%). Z drugiej strony, blisko połowa ma neutralny osąd sytuacji (odpowieź „ani dobrze ani źle” – 46,2%), a co piąta wskazuje na trudną sytuację materialną (odpowieź „raczej źle” i „źle” łącznie – 20,5%).

Co ciekawe, ze wsparcia MOPS nie korzystają również w większości kobiety, które zadeklarowały, że nie są jedynymi osobami bezrobotnymi w gospodarstwie domowym. Pytanie o źródło utrzymania w takim przypadku pozostaje otwarte, choć należy zauważyć, że ta grupa kobiet znacznie ostrożniej oceniła swoją bieżącą sytuację finansową (odpowieź „ani dobrze ani źle” – 60%).

Z kolei kobiety, które zadeklarowały korzystanie z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (bez względu na ilość osób bezrobotnych w gospodarstwie domowym), w większości oceniły to wsparcie jako mające bezpośredni wpływ na poprawę ich sytuacji życiowej (68,4%), z czego jednocześnie blisko połowa „raczej dobrze” oceniła obecną sytuację materialną.